

Nr 381.

Av herr **Senander m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 204, angående nya grunder för avlöningen av präster m. m.*

Propositionen avser betydande ökningsar av lönerna för prästerskapet. Den sammanlagda kostnadsökningen beräknas av föredraganden till 9,5 milj. kronor, varav 7,7 milj. kronor i löneförbättring och 1,8 milj. kronor i pensionsförbättring. Statskontoret anser emellertid beräkningarna för lågt hållna och räknar upp kostnadsökningen vid ett genomförande av prästlönekommitténs förslag till icke mindre än 11,2 milj. kronor. I förhållande till propositionens förslag innebära statskontorets beräkningar en kostnadsökning av 10,25 milj. kronor.

Förslaget betyder, att ärkebiskopen skulle erhålla en årsavlöning av 29 328 kronor plus 9 000 kronor i representation eller sammanlagt 38 328 kronor jämte fri bostad, fria möbler till fyra för representation avsedda rum samt tre fjärdedelar av kostnaderna för uppvärmning och belysning.

Biskopen i Lund föreslås till en årsavlöning av 27 228 kronor plus 5 000 kronor i representation eller sammanlagt 32 228 kronor. För övriga biskopar föreslås samma grundlön, medan representationen värderas till 3 000 kronor, vilket gör en samlad årsavlöning om 30 228 kronor. För samtliga biskopar gälla i övrigt samma förmåner som för ärkebiskopen, d. v. s. fri bostad, fria möbler till representationsrummen jämte bidrag till tre fjärdedelar av kostnaderna för uppvärmning och belysning av bostaden.

Det bör erinras om att biskoparna redan nu ha avsevärda löne- och andra förmåner. Ärkebiskopen har en årsinkomst av 30 728 kronor plus 2 000 kronor i provisoriskt representationsbidrag eller sammanlagt 32 728 kronor jämte i huvudsak samma förmåner som nu föreslås, såsom fri bostad m. m. Biskopen i Lund har en årsinkomst av 26 228 kronor plus 2 000 kronor i representationsbidrag eller sammanlagt 28 228 kronor och övriga biskopar 22 728 kronor i årsavlöning plus samma representationsbidrag. Samtliga ha dessutom i övrigt samma förmåner som ärkebiskopen.

Även för större delen av övriga prästmän föreslås kraftiga löneökningar. Kyrkoherdarna få en löneökning av upp till 2 020 kronor per år, komministerrarna upp till 2 480 kronor, kyrkoadjunkterna upp till 2 670 kronor och pastorsadjunkterna genomsnittligt 1 100 kronor.

Dessutom tillkommer förmånen av bostäder till låga hyror. En kyrkoherde skall betala 3 012 kronor om året för en bostad i högsta klassen om 7 eller 8 rum och kök och i lägsta klassen 1 332 kronor. En komminister (6 eller 7 rum och kök) betalar respektive 2 472 och 1 080 kronor.

Vi finna förslaget vara minst sagt anmärkningsvärt ur flera synpunkter. Det visar en omsorg om prästerskapet och kyrkan, som man tycker icke borde vara så angelägen för en regering, representerande ett parti, som har kravet om kyrkans skiljande från staten på sitt program. Men alldeles bortsett från denna mera principiella sida av saken förefaller det högst märkligt, att regeringen icke funnit mera trängande behov att tillfredsställa på det andliga livets område än att höja lönerna för de, med hänsyn till sina samhällliga insatser, förut väl avlönade prästerna. Riksdagen behandlade nyligen åttonde huvudtiteln och kunde då konstatera, att åtskilliga angelägna behov på det kulturella området fått stå tillbaka i den s. k. stabiliseringsintresse. Det förefaller oss, som om de 9,5—11,2 milj. kronor, som avses till löneförhöjningar åt prästerna, hade kunnat finna en bättre användning.

Förslaget blir emellertid än mera motbjudande, om det ses i belysning av den strama politik regeringen gjort sig till tolk för då det gäller lönerna i allmänhet. Regeringen har ansett det lämpligt att i olika sammanhang deklarerat nödvändigheten av lönestopp såsom ett viktigt led i »stabiliseringspolitiken». Den har vägrat att ge statstjänarna en kompensation för prisstegringen, som de haft laglig rätt till sedan den 1 juli 1947. På olika vägar och genom olika kanaler har den dessutom övat inflytande i syfte att göra lönestoppet effektivt på såväl det kommunala som privata området. Detta hindrar dock icke regeringen att framlägga ett förslag till löneökningar åt en samhällsgrupp, som mindre än de flesta andra är i behov därav.

För vår del ha vi varit och äro alltjämt motståndare till lönestoppspolitik. Men oberoende av vilken uppfattning man hyser i detta spørsmål måste det betecknas som ett slag i ansiktet på dem, som med eller mot sin vilja pressats in under lönestoppet, att regeringen, på sätt som här sker, söker ställa prästerskapet i en gynnad undantagsställning.

Detta vårt omdöme påverkas icke av förklaringen, att förslaget är avsett att träda i tillämpning å tidpunkt, som framdeles bestämmes. Uppenbart är, att brådskan med att avkräva riksdagen ett principbeslut i saken innebär, att ikraftträdandet avses skola ske inom en snar framtid. Det förefaller för övrigt, som om avsikten är att genom principbeslutet säkerställa avlösningsförhöjningarna åt prästerskapet oberoende av hur den ekonomiska utvecklingen ter sig i framtiden och oavsett vilka mera angelägna behov som anmäla sig. Dessutom äro vi av den meningen, att det över huvud taget icke finns några sakliga skäl för att genomföra den äskade löneförhöjningen åt prästerskapet.

På ovanstående grunder få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 204.

Stockholm i april 1949.

K. Senander.

O. F. Persson

Gunnar Dahlgren.

Erik Karlsson.
